

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดลำพูน รวม 43 ตำบล (จากฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทจังหวัดลำพูน ปี 2548)

ขนาดประชากร การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะเจาะจง คือเลือกเฉพาะ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลำพูน จำนวน 43 แห่ง ได้แก่

กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดระบบข้อมูล โดยตรง	จำนวน	43	คน
--	-------	----	----

กลุ่มผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	43	คน
------------------------------	-------	----	----

2. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน			
-------------------------------------	--	--	--

หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดระบบข้อมูลฯ	จำนวน	43	คน
--	-------	----	----

3. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลหรือผู้รับผิดชอบ			
--	--	--	--

การบันทึกข้อมูลฯ	จำนวน	43	คน
------------------	-------	----	----

4. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบประจำตำบลจำนวน		32	คน
--	--	----	----

ดังนั้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ รวมทั้งหมด	จำนวน	204	คน
---	-------	-----	----

และให้ทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมเพื่อการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากการเก็บรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (เพิ่มเติม) ขององค์การบริหารส่วนตำบล และสืบค้น จากอินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ของจังหวัดลำพูนและของกระทรวงมหาดไทย

2) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทระดับตำบล เพื่อให้ทราบถึงปัจจัย ที่เกี่ยวข้อง และระดับประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลำพูน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดระบบข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท และปัญหาอุปสรรคในการจัดระบบข้อมูล โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยข้อมูล

5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย และการให้ความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท
- ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการจัดระบบข้อมูล และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ประสิทธิภาพการจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนา
ชนบทระดับตำบล ประกอบด้วยข้อมูล 5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ ความพร้อมและ ความรู้
ความสามารถด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการระบบ
ข้อมูลเพื่อพัฒนาชนบท
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูล
เพื่อพัฒนาชนบท
- ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการจัดระบบข้อมูล และ
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ประสิทธิภาพการจัดการระบบ
ข้อมูลเพื่อพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ
อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร อบต. เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับ
นโยบายและความคิดเห็นของผู้บริหาร อบต. ประกอบด้วย การสนับสนุนงบประมาณ แนวทาง
การพัฒนาระบบการ จัดเก็บ การบันทึก และการประมวลผลข้อมูล จปฐ.และ กชช. 2 ค.
ให้มีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของ อบต. และ แนวทางการพัฒนา
บุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระบบข้อมูล

2.2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนา
ชนบทระดับตำบล ประกอบด้วย การสนับสนุนงบประมาณ ความรู้ความสามารถด้านการ
ใช้งานคอมพิวเตอร์ รวมทั้งสิ้น 13 ข้อ มีคะแนนรวม 14 คะแนน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
(Check List) สำหรับความรู้ความสามารถด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
กำหนดให้คะแนนสำหรับการตอบคำถาม ดังนี้

- ถ้าตอบคำถามสามารถปฏิบัติได้ กำหนดคะแนนสำหรับคำตอบเท่ากับ 1
- ถ้าตอบคำถามไม่สามารถปฏิบัติได้ กำหนดคะแนนสำหรับคำตอบเท่ากับ 0

โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับความรู้ความสามารถด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์
ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็น 3 ระดับโดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{14 - 0}{3} = 4.66$$

ดังนั้น การจัดแบ่งช่วงระดับความรู้ มีดังนี้

- คะแนน 0.00 - 4.66 มีความรู้ระดับน้อย/ต่ำ
 คะแนน 4.67 - 9.33 มีความรู้ระดับปานกลาง
 คะแนน 9.34 - 14.00 มีความรู้ระดับมาก/สูง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ การ
จัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท แยกประเด็นคำถามออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1) การเตรียมการ	จำนวน	9	ข้อ
2) การจัดเก็บข้อมูล จปฐ. / กชช. 2 ค.	จำนวน	4	ข้อ
3) การบันทึกและประมวลผล	จำนวน	7	ข้อ
4) ด้านการสนับสนุนการจัดระบบข้อมูลฯ	จำนวน	6	ข้อ

โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการแสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล มาแยกระดับ
ความคิดเห็นหรือคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูลตามการตอบโดยมีตัวเลือกตอบอยู่ 2 ตัวเลือกคือ
ใช่/ทำ และ ไม่ใช่/ไม่ทำ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ และ วัดกิจกรรมที่ปฏิบัติในกระบวนการการ
จัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ถ้าตอบถูกต้องตามแนวคิดทฤษฎี เกณฑ์การให้คะแนนถือว่า
ถ้าตอบ “ใช่/ทำ” ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบ “ไม่ใช่/ไม่ทำ” ให้ 0 คะแนน เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean)
ของคุณลักษณะที่เหมาะสมในแต่ละด้านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าคะแนนในขั้นการเตรียมการ มี 9 ข้อ คะแนนสูงสุด
9 คะแนน คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ผู้วิจัยจัดแบ่งระดับการปฏิบัติในขั้นการเตรียมการ
อย่างถูกต้องเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนน ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{9 - 0}{3} = 3$$

ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	6.01 – 9.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับสูง/มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.01 – 6.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	0.00 – 3.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับต่ำ/น้อย

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าคะแนนในขั้นการจัดเก็บข้อมูล มี 4 ข้อ คะแนนสูงสุด 4 คะแนน คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ผู้วิจัยจัดแบ่งระดับการปฏิบัติในขั้นการจัดเก็บข้อมูล อย่างถูกต้องเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนน ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{4 - 0}{3} = 1.33$$

ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.68 – 4.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับสูง/มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.34 – 2.67	หมายถึง	มีการปฏิบัติในปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	0.00 – 1.33	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับต่ำ/น้อย

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าคะแนนในขั้นการบันทึกและประมวลผล มี 7 ข้อ คะแนนสูงสุด 7 คะแนน คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ผู้วิจัยจัดแบ่งระดับการปฏิบัติในขั้นการจัดเก็บข้อมูล อย่างถูกต้องเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนน ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{7 - 0}{3} = 2.33$$

ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.68 – 7.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับสูง/มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.34 – 4.67	หมายถึง	มีการปฏิบัติในปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	0.00 – 2.33	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับต่ำ/น้อย

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าคะแนนในด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร อบต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มี 6 ข้อ คะแนนสูงสุด 6 คะแนน คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ผู้วิจัยจัดแบ่งระดับการปฏิบัติในด้านการสนับสนุน อย่างถูกต้องเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนน ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{6 - 0}{3} = 2$$

ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.01 – 6.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับสูง/มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.01 – 4.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	0.00 – 2.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับต่ำ/น้อย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินเพื่อวัดระดับประสิทธิภาพ ด้านทรัพยากรที่ใช้ คุณภาพของข้อมูลที่ได้รับ ความสะดวกในการให้บริการข้อมูลและระดับการใช้ประโยชน์ข้อมูลในการวางแผนและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

เกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ระดับการใช้	ระดับคะแนน
มาก	2.34 – 3.00
ปานกลาง	1.67 – 2.33
น้อย	1.00 - 1.66

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา - อุปสรรค ในการบริหารการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.

และกชช 2 ค. การบันทึก การประมวลผล การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น โดยจะสรุปประเด็นเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

3.3.2 การสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้ศึกษาได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพองค์กร แนวคิดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ และแนวคิดการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) จากนั้นกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุม และกระชับเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา ตลอดจนใช้ภาษาที่ไม่ซับซ้อน ในการทำความเข้าใจคำถามที่ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริง

3) นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในงานจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท หลังจากนั้นได้นำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน เชื่อถือได้ว่าประชากรเป้าหมาย จะสามารถให้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

4) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปทำการทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา จำนวน 32 ชุด หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุง โดยได้ตัดข้อความที่มีอำนาจจำแนกต่ำทิ้งไป จนได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) หรือค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการระบบข้อมูล	=	0.85
ระดับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูล	=	0.89
การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน	=	0.95

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อจัดเก็บข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the social science: SPSS/PC*)

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ของข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลทางสังคม และปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท

2. ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของตัวแปรที่กำหนด เช่น ระดับประสิทธิภาพการจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท และระดับการใช้ประโยชน์ข้อมูล ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ค่าสถิติสหสัมพันธ์ตามแบบของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระได้แก่งบประมาณที่ได้รับจัดสรรกระบวนการจัดระบบข้อมูล ความพร้อมของระบบคอมพิวเตอร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความสามารถด้าน

การใช้งานคอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved